

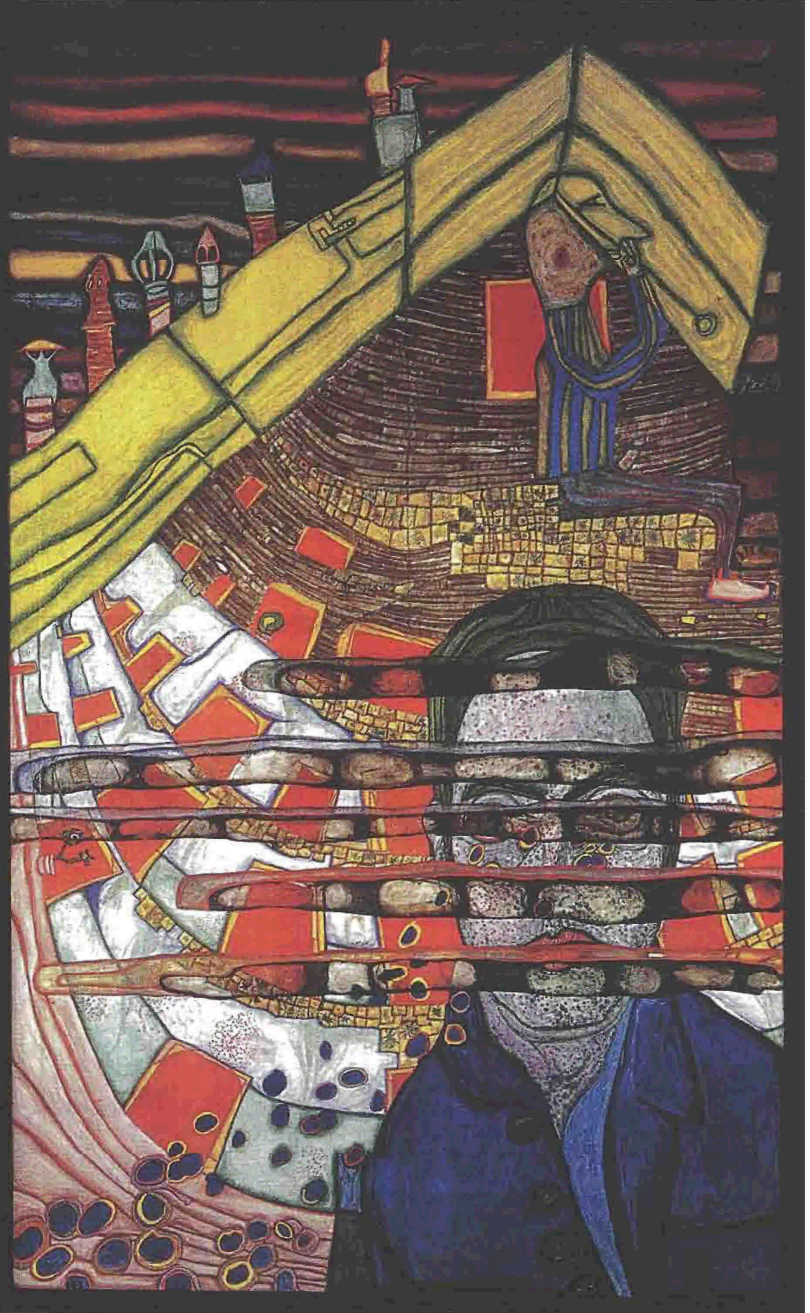

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ

Η σκέψη του Νίτσε και
ο ασυμβίβαστος φιλόσοφος
Βάλτερ Μπένγιαμιν

Στις «Προδομένες διαθήκες» ο Μίλαν Κούντερα επανέρχεται και πάλι στο αγαπημένο του θέμα, αυτό της αποδόμησης της δυτικής σκέψης (της αρχής της ειρωνείας, της κατάργησης της ηθικής), και χρησιμοποιεί τους αγαπημένους του συγγραφείς-εργαλεία για να αναλύσει το περίτεχνο σχήμα του. Ιδιαίτερα εκτενή αναφορά κάνει στον Νίτσε, και συγκεκριμένα στο πώς αυτός ο φιλόσοφος πε-

> ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ
ΣΕΛΙΔΑ

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο: **Η ΖΩΗ ΜΑΣ**
 Ημερομηνία: Κυριακή, 08-02-2009
 Σελίδα: 7,8,9 (2 από 2)
 Μέγεθος: 901 cm²
 Μέση κυκλοφορία: 193660
 Επικοινωνία εντύπου: (210) 6834.444
 Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Το βασικό καθήκον του φιλοσόφου είναι να κλονίζει τις ακλόνητες βεβαιότητές μας και να θέτει υπό αμφισβήτηση τις πεποιθήσεις μας

ριέπλεξε ένα τελειοποιημένο ρητορικό σχήμα με τις αρχές της σκέψης του, συνδέοντας άμεσα το νόημα με τη φόρμα. Με μεγάλη ευφυΐα ο Κούντερα επικαλείται μία μουσική ποιότητα στη φόρμα, που είναι ταυτόχρονα εννοιολογική και έχει στόχο την κατάργηση των προκαταλήψεων και των ιδεαλιστικών εμμονών που χαρακτηρίζαν ως τότε τους φιλοσόφους. Είναι λάθος άλλωστε να εμμένουμε στην απουσία φιλοσοφικών θέσεων και στον αμοραλισμό του Νίτσε - πιο πολύ μάλλον αφορά σε μια αναθεωρητική επισκόπηση των αρχών της ηθικής και την ανάγκη της δύναμης της αμφισβήτησης, θέσεις που τονίζει επανειλημμένως με το πολύ όμορφο εκλαϊκευμένο αλλά απόλυτα μεστό βιβλίο του ο Keith Ansell Pearson («Νίτσε», εκδόσεις Πατάκη), ο οποίος αποπειράται να εξηγήσει με τρόπο απλό και κατανοητό τις αρχές της νιτσεικής σκέψης. Επανερχεται εν ολίγοις στο βασικό καθήκον του φιλοσόφου, το οποίο υπενθυμίζει πολλαπλώς ο Νίτσε, που δεν είναι άλλο από το «να κλονίζει τις ακλόνητες βεβαιότητές μας και να θέτει υπό αμφισβήτηση τις πεποιθήσεις μας». Κάτι αντίστοιχο με αυτό είχε ως σκοπό ζωής ο ασυμβίβαστος φιλόσοφος Βάλτερ Μπένγιαμιν, ο διωκόμενος στοχαστής της Σχολής της Φρανκφούρτης, το ανήσυχο πνεύμα που συνόψισε στα κείμενά του αρμονικά ιδέες από τον υλισμό μέχρι τον ρομαντισμό και από την εγγεληνή φιλοσοφία μέχρι τα μυστικιστικά ιουδαϊκά κείμενα.

Η βιογραφία του Μπένγιαμιν από τον Mome Brodersen («Benjamin», Εκδόσεις Μεταίχμιο) σκοπό έχει να εντάξει τη σκέψη του φιλοσόφου μέσα στο πνευματικό περιβάλλον που την εξέθρεψε και να αποδώσει τις πολλαπλές αποχρώσεις που την επηρέασαν. Ίσως γι' αυτό είναι δύσκολο να συνδέσεις αυτόν τον πολυπράγμονα στοχαστή με έναν συγκεκριμένο τομέα,

αφού τα κείμενά του εκτείνονται σε όλους τομείς (φιλοσοφία, κοινωνιολογία, Ιστορία, λογοτεχνία). Ειδικά οι σημειώσεις του για τη Φιλοσοφία της Ιστορίας συνάδουν με την ίδια του την τραγική μοίρα και τον θάνατό του (για την ακρίβεια αυτοκτονία) στα γαλλοίσπανικά σύνορα όπου προσπάθησε να καταφύγει διωκόμενος από τους ναζί.

Το μυθιστόρημα του Bruno Arpaia («Ο άγγελος της ιστορίας», εκδόσεις Ινδικτός) περιγράφει με μυθιστορηματικό και γλαφυρό τρόπο τις περιπέτειες του σπουδαίου φιλοσόφου αποδίδοντας την ατμόσφαιρα της εποχής και αναδεικνύοντας τα γεγονότα και τις καταστάσεις, ενώ εκτενείς αναφορές γίνονται στη συμβολή των φίλων του (ειδικά της Χάνα Αρε-

ντ), οι οποίοι στάθηκαν στο πλευρό του μέχρι το τέλος. Γενικότερα, γίνεται κατανοητό ότι ο άγγελος της ιστορίας -όπως έχει γίνει γνωστή η βασική θεωρία για τη Φιλοσοφία της Ιστορίας- δεν ήταν παρά ο ίδιος.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ
ΣΕΛΙΔΑ

-Tns Tivas
Mavridou
 tinam@protothema.gr